

КУЛЬТУРА 9

Лекція #11 б:

**Архітектура
в Україні
другої половини
1700-их і 1800-их
років**

КЛАСИЦИЗМ

- ❖ Класицизм постає у Франції в другій половині 17-ого століття (1650-1700) як реакція до барокко і рококо.
- ❖ Класицизм відкидає бурхливі та перевантажені оздобами форми барокко і рококо, та повертає до ідей ренесансу та класичного грецько-римського мистецтва і будівлі.

ХАРАКТЕРИСТИКИ КЛАСИЦИЗМУ

- ❖ Відзначається балансом, симетрією, порядком, стриманістю та поважністю.
- ❖ Широко використовує спокійні та маєстатичні форми старої грецької та римської архітектури:
  - Могутні колони
  - Відкритий рундук (формальний ганок) із колонадою
  - Трикутний фронтон на колонаді
  - ротонда (rotunda)

The Glyptothek, Munich, designed by Leo von Klenze and built 1816–30.

- ❖ В Україну класицизм приходить з кінцем 18-го століття.
- ❖ Це період около знищення Запорізької Січі та Гетьманської Держави.
- ❖ Це період коли Російська Імперія зростає, та починає нищити «не російські» культури та народи, включно із українським.
- ❖ Класицизм в Україні з цих причин має мало українських традиційних прикмет в будівлях, і будинки 1780-1900 рідко відрізняються від будинків класицизму в Росії, Німеччині, Англії чи навіть в США.
- ❖ Найбільш визначний архітект класицизму в Україні, А. Меленський, головний архітект перебудови Києва.

❖ Найкращі приклади класицизму в Україні це палаци гетьманів (особливо гетьмана Кирила Розумовського в Батурині та Глухові), та палаци українських та іноземних дворян (aristocracy) у різних місцевостях України.

Плян палацу гетьмана Кирила Розумовського в Глухові.

1749-1757.

Архітектори: Андрій Квасов і Іван Мергасов.

Садиба Розумовського Яготин. (Знищено).
Акварель 19 ст.
Архітект: Адам Менелас.

Палац гетьмана К.Розумовського у Батурині.
1799-1803
Архітект: Чарльз Камерон.

Фото К.С.Павляка, 2009

Палац гетьмана К.Розумовського у Батурині.
1799-1803
Архітект: Чарльз Камерон.

Палац гетьмана К.Розумовського у Батурині. 1799-1803

Сокиринський палац, полковника Павла Галагана.
Початок 19 століття.

Палац Грохольського. Садиба Вороновиця, Вінницька область.
1770-1777.
Архітект: Лоренц.

Палац Грохольського. Садиба Вороновиця, Вінницька область.
1770-1777.
Архітект: Лоренц.

Палац Реїв, Микулинці. Тернопільська область.
Кінець XVIII століття.

Палац Потоцьких. Фасад на парадний двір.
Тульчин Тернопільська область. 1781-1785.
Архітект: Жозеф Лакруа

- ❖ Важливими також були церковні будівлі в стилі класицизму.
- ❖ В Україні, ці церкви знаходяться в Миколаєві, Полтаві, Херсоні, Харкові, Севастополі, Дніпропетровському та у Києві, між іншими містами.

Церква Св. Миколая, 1797 р.
Диканька, Полтавська область.
Архітект: М.О. Львов.

Воскресенська церква.
Батурин, 1799-1803

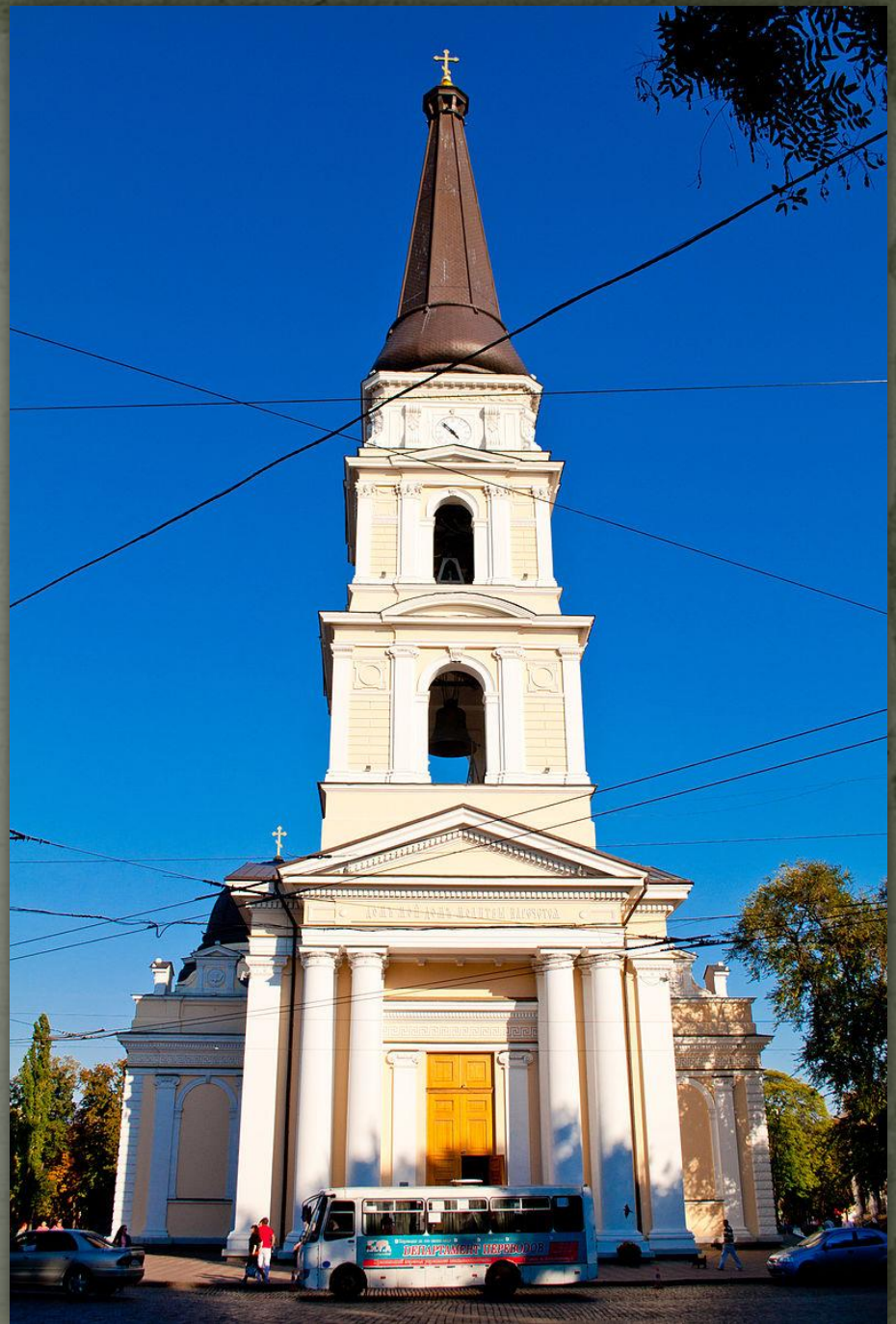

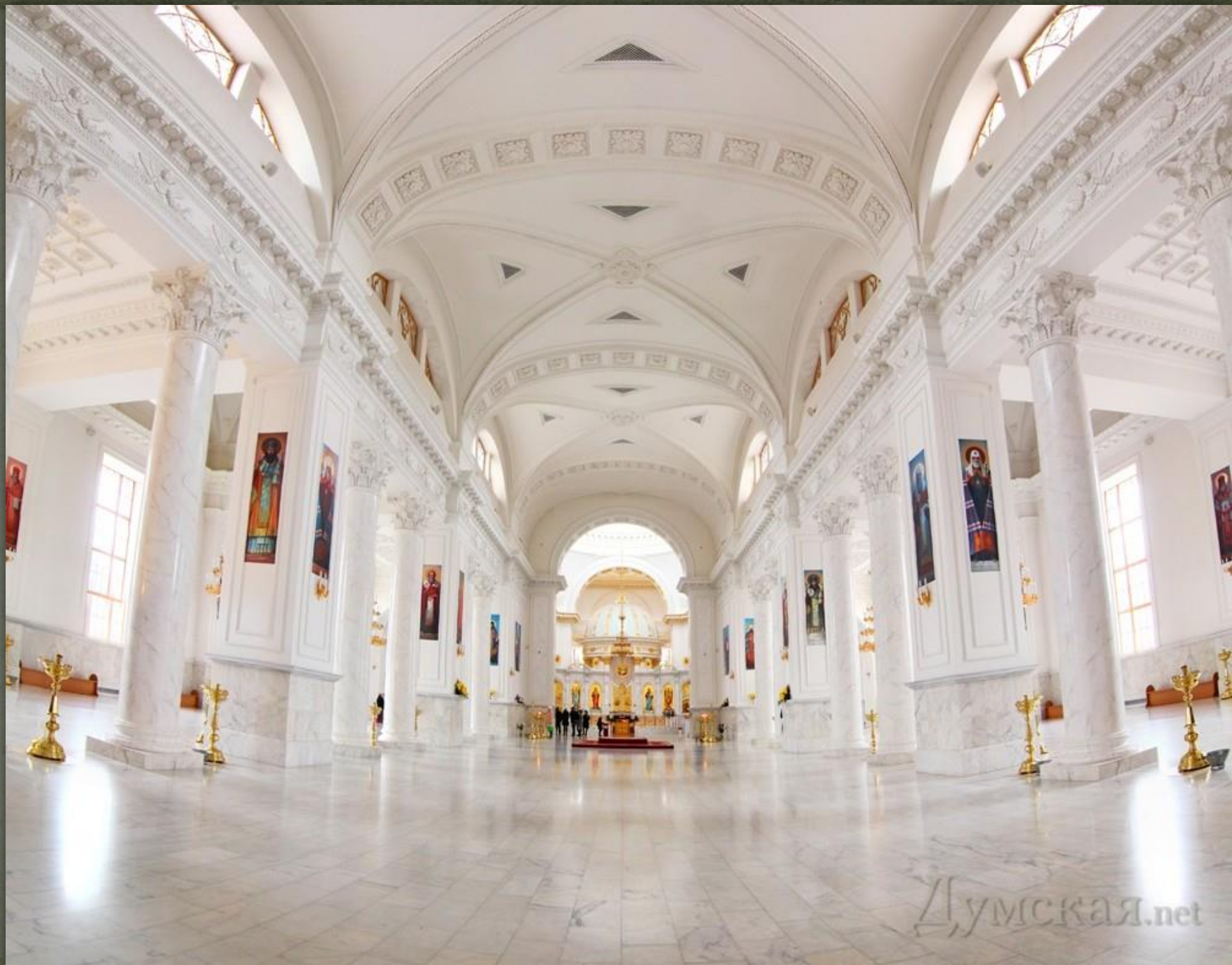
Святодухівський собор.
Херсон. 1810-1836.
Архітект: Іван Васильович Ярославський

Спасо-Преображенський собор.
Одеса, 1795-1808.
Архітект: Іван Васильович Ярославський

Спасо-Преображенський собор.
Дзвіниця собору, 1837.
Одеса.

Спасо-Преображенський собор. Іконостас.
Одеса, 1795-1808.

Церква Успіння Пресвятої
Богородиці, 1802 р.
Осинове, Луганська область.
Архітект: Кудрявцев

Церква Різдва
Христового.

Київ, 1814 р.

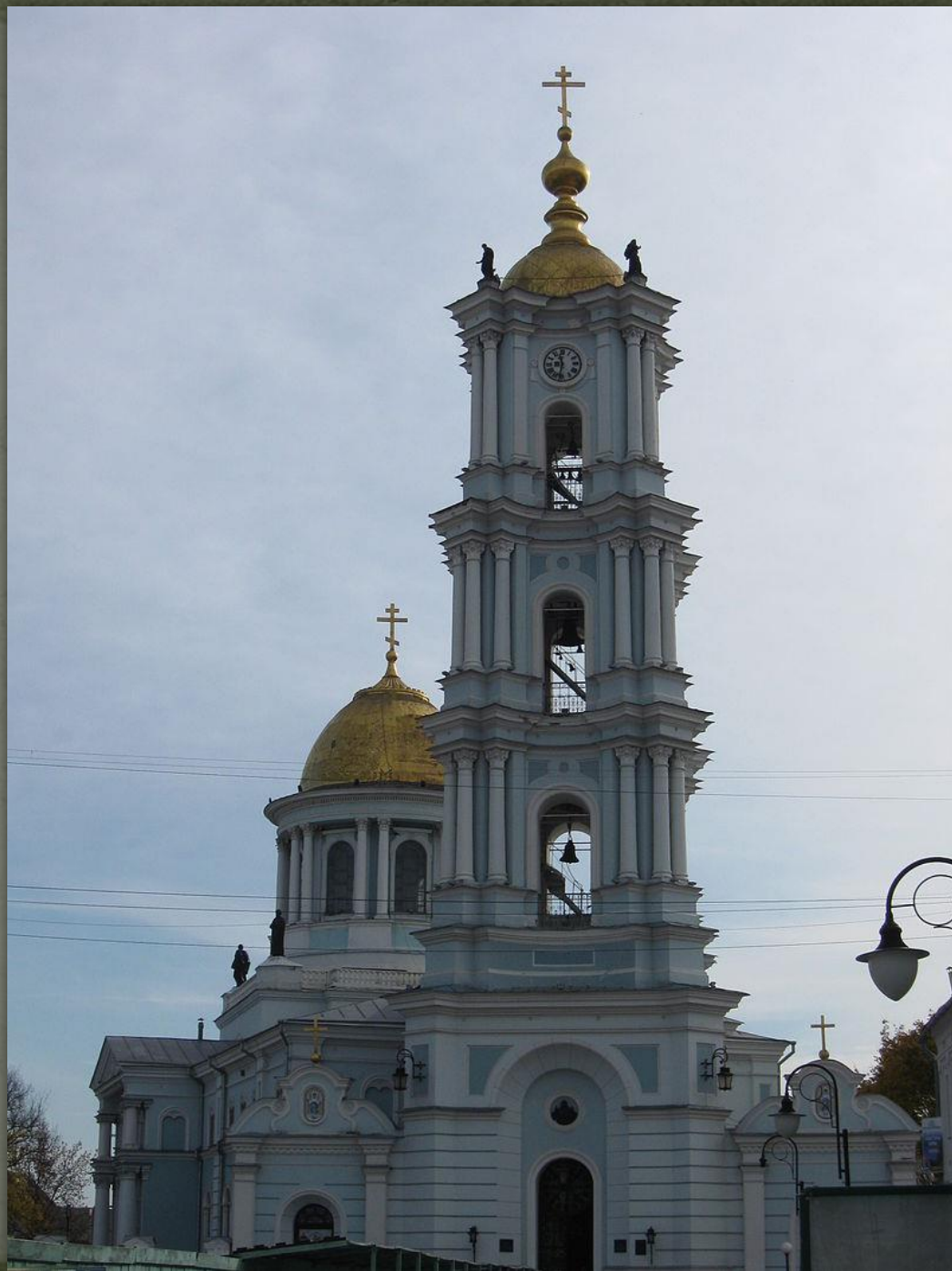
за проектом
А.Меленського.

Зруйнована 1935 р.
Відбудована 2005.

Церква Різдва Христового. Київ, 1814 р.
Зруйнована 1935 р. Відбудована 2005.

Спасо-Преображенський собор
Суми, 1776-1788.
Стиль ренесанс, барокко,
класицизм.

Спасо-Преображенський собор,
Дніпропетровськ. 1830-35 роки.

Спасо-Преображенський собор,
Дніпропетровськ, 1830-35 роки.

Спасо-Преображенський собор,
Іконостас.
Дніпропетровськ. 1830-35 роки

- ❖ Особливе місце в архітектурі класицизму знаходять парки, які побудовані на посіlostях великих землевласників.
- ❖ Тут є спроба сформувати природу у вигляді романтичного ідеалу .
- ❖ Ці парки часто прикрашені будівлями, колонами, «руїнами», терасами, альтанами, парадними сходами, арковими входами, та статуями письменників та філософів греко-римської давнини.

Національний дендрологічний парк «Софіївка» Умань.

- ❖ заснований у 1796 році власником міста Умані, магнатом Станіславом Щенським Потоцьким

Павільйон
Флори

Венеційський міст

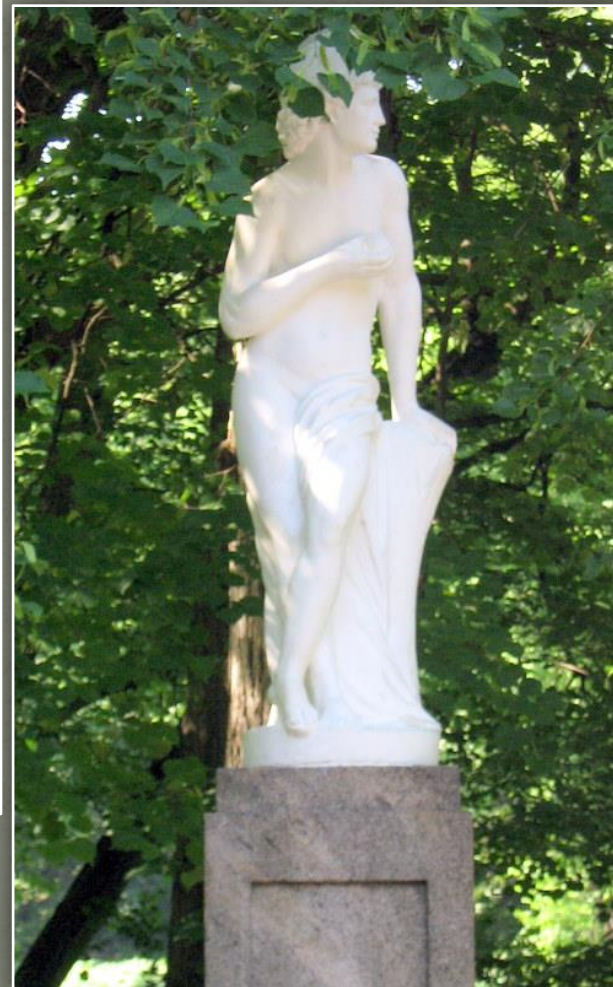
"Срібні джерельця"

Статуя Еврипіда

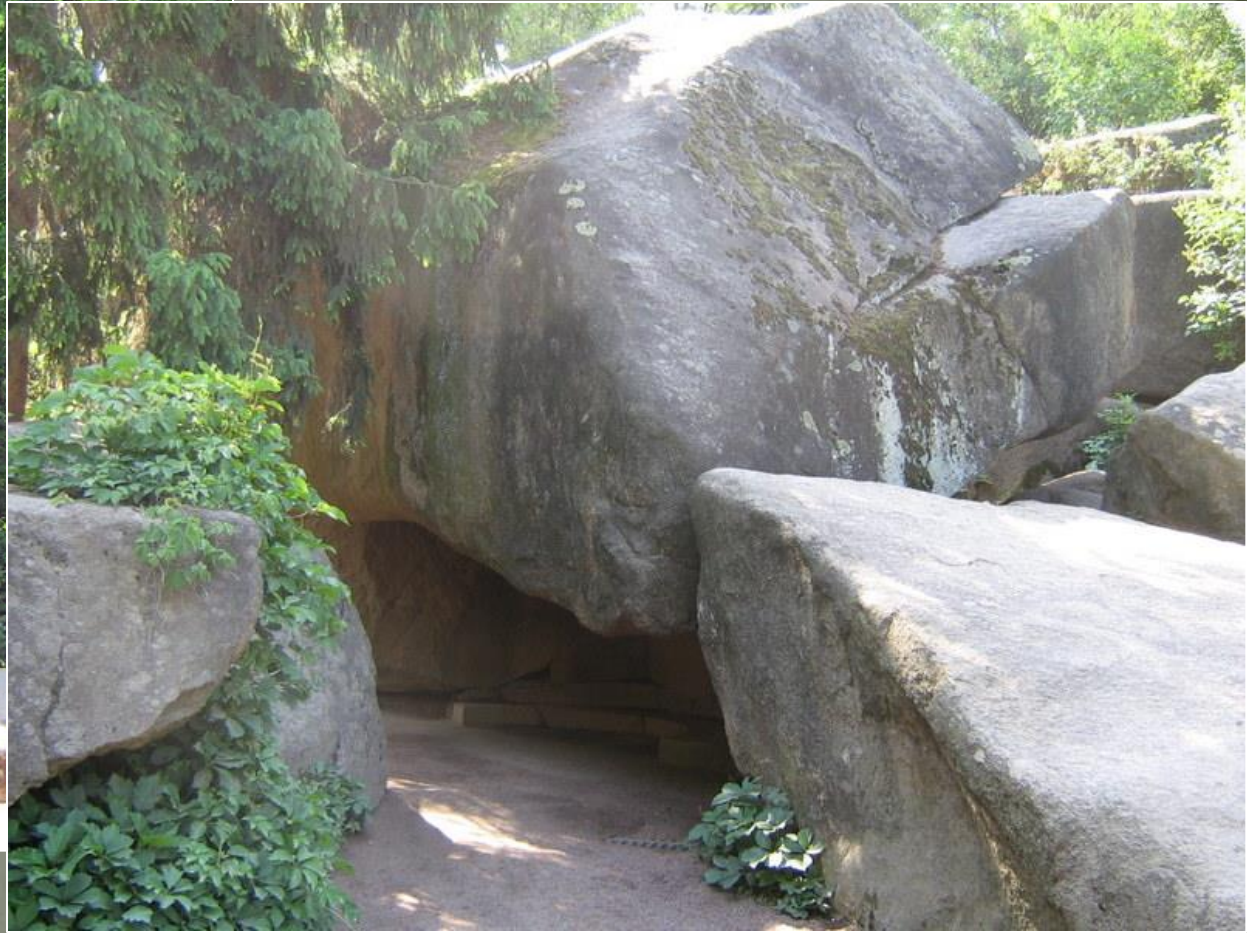
Бюст Сократа

Паріс

Усічена колона

Грот страху і сумніву

Грот Аполона

Грот Венери

Рожевий павільон

Китайська альтанка

© Sergiy Klymenko, 2008
<http://serg-klymenko-narod.ru>
<http://klymenko-data-tec.net>

Фонтан «Змія»

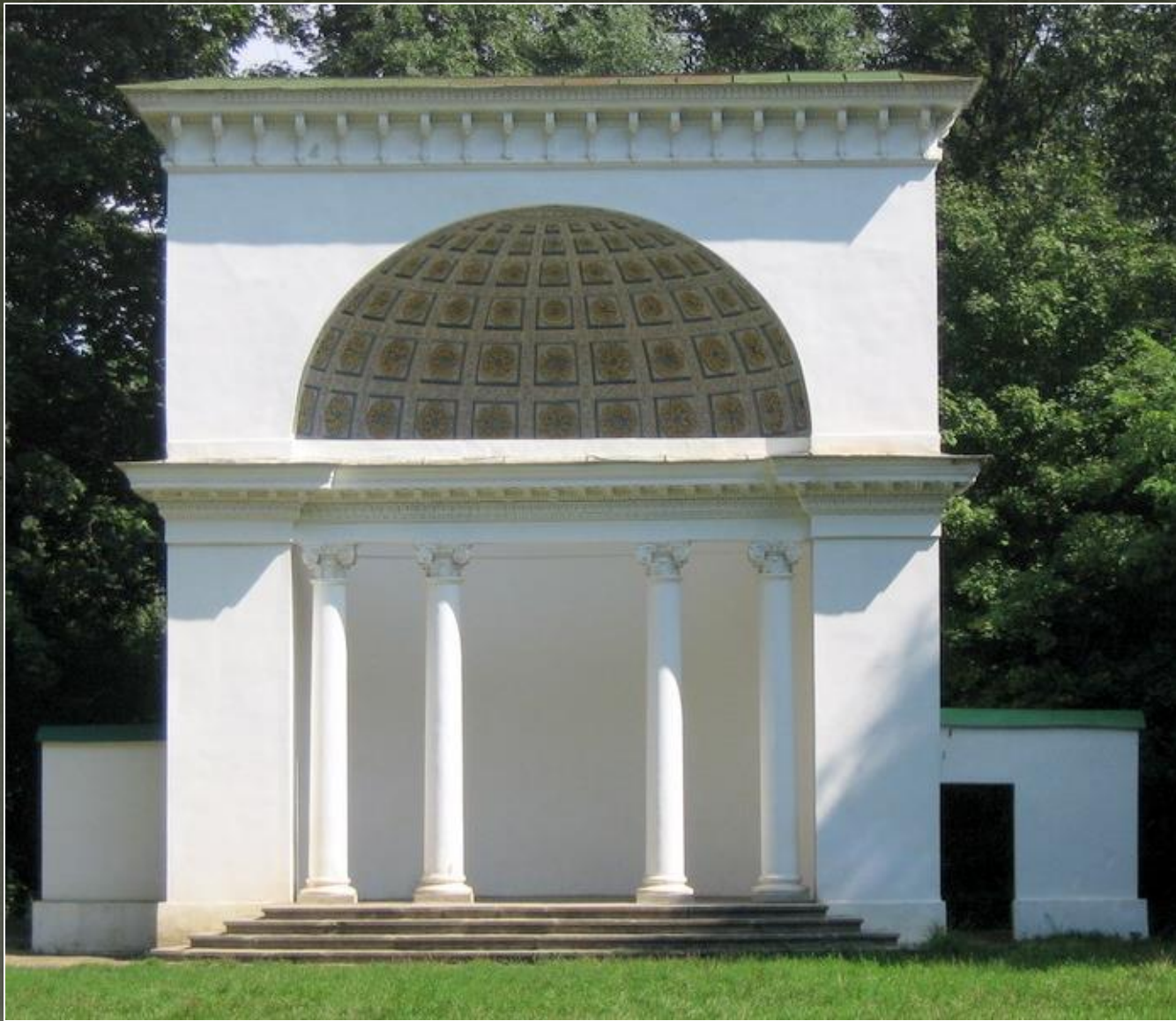
Державний дендрологічний парк «Олександрія», Біла Церква.

- Почато будову в 1793
- французький архітект Мюффо

Головний вхід до парку

«Ротонда»

Кругла Аљтанка

Руїни

Колонада «Луна»

Китайський місток

Джерело «Лев»

Лава декабристів

Діана

Арковий місток